

EL MICALET GALÀCTIC



# Propostes didàctiques

## Els animals de la ciutat

Elaborades per Diego Gómez



## ELS ANIMALS DE LA CIUTAT

### DESCRIPCIÓ

Autor: *Vicente Muñoz Puelles*

Il·lustradora: *Noemí Villamuza*

Edicions Bromera / Alzira, 2006

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 125

Sèrie Blanca

Format: 20,5 × 13 cm, 64 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió a tot color.

Edat: a partir de 6 anys. Aquesta història ens acosta a la realitat de la gran ciutat vista des de la perspectiva del seu imaginatiu protagonista. La falta de seguretat, d'autonomia, de desconfiança en els altres i la por a perdre's desperta la creativitat i l'estima pels sers inanimats de la ciutat. *Els animals de la ciutat* és un llibre recomanable per a llegir sol o en família i, sobretot, és un excel·lent relat per als primers lectors acompanyat d'unes il·lustracions meravelloses a tot color.

### RESUM ARGUMENTAL

Ricard és un xiquet de sis anys com qualsevol altre, que viu a la ciutat de València en un carrer el nom del qual no s'havia après. Al seu barri del centre de la ciutat, la veritat és que hi ha pocs xiquets i els adults tampoc li diuen massa. Per al nostre protagonista, la gent major és monòtona, uniformitzada i avorrida, i la veritat és que li fan una miqueta de por, sobretot les dones

vestides de negre i els homes grossos empolvorats de caspa i olor a tabac. Només els seus pares són diferents.

Ricard ha descobert el món dels animals mitjançant els llibres amb dibuixos i fotografies. Admira els seus colors, les formes, les grandàries i les curiositats. Quan es posa malalt i ha d'estar al llit, la febra li fa veure imatges d'animals. A estones s'imagina en el paper d'algun d'ells, però a la seua ciutat no hi ha un parc zoològic en condicions per a veure els seus amics i reunir-se amb ells.

Però a la ciutat hi ha altres animals que Ricard va descobrint i estimant. Es tracta dels animals de metall o de pedra, animals inanimats, que es troben repartits pel paisatge de la ciutat. Els lleons de Correus, l'àguila de l'estació del Nord, el cavall del Parterre, els ànecs de la font, el caiman de l'església del Patriarca, l'elefant daurat de la botiga de trufes... i, sobretot, el cocodril de la botiga del costat de casa. A tot ells, el nostre espavilat protagonista arriba a estimar i a comprendre.

Sempre que acompanya sa mare al mercat central li agafa la mà amb força per a no perdre's, mentre observa la cotorra que corona la cúpula del magnífic mercat valencià. Tot normal, fins a la vesprada de la Nit de Nadal en què Ricard ix amb els pares a passejar pels carrers plens de gent i, rosegant una panolla, es despista i es perd sense saber com tornar al seu carrer, a sa casa.

Desconfiant dels adults, diposita la seua salvació en els seus amics inanimats de la ciutat. Per això pensa que, relacionant els uns amb als altres, potser podrà trobar el camí entre el bosc d'edificis. Des de la carnisseria amb el cap de bou dissecat va a la plaça Redona plena de botigues de peixos, pardals i tortugues. D'ací a la porta de l'església, amb l'estàtua d'un home muntat a cavall, i a la porta del palau coberta de figures gegants i cocodrils sense escates. Al cap de poc troba la plaça amb la font dels ànecs i, de seguida, la plaça del lleó gran i els altres lleons de Correus i, per fi, la botiga del cocodril d'enfront de sa casa i el nom del carrer, que ja mai més se li oblidarà: «carrer de Pérez Pujol, número 10».

## TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

*Els animals de la ciutat* és una història de la realitat que es viu a les nostres grans ciutats. En aquest context ple d'indiferència, d'insolidaritat, de manca de comunicació, de persones sense color i d'edificis sense vida on viu el seu protagonista, hi trobem un xiquet de sis anys que vol adquirir seguretat, autonomia i que vol estimar per comprendre la seua realitat.

La temàtica i el contingut del llibre és altament atractiu, perquè és evident que el coneixement del medi natural en les primeres edats escolars comporta acostar-se al món dels animals. El món dels animals salvatges sempre ha estat un tema molt engrescador i motivador per als infants, la qual cosa facilita el seu coneixement. Caldrà sempre recordar que els animals salvatges no poden viure amb les persones: viuen al bosc, a la selva, a les muntanyes i també al zoo, on podem veure'ls de prop. Amb aquest llibre en la mà podem parlar, entre altres coses, de si hem anat alguna vegada al zoo i quina n'és l'experiència, de quins animals salvatges coneixem –què fan, què mengen, on viuen...–, de si els animals salvatges serveixen de mascota, i d'un fum de conceptes més que relacionen íntimament la temàtica del treball de llengua amb el coneixement d'un contingut altament atractiu per a l'alumnat del primer cicle d'Educació Primària.

A més, la vida a la ciutat, amb la seua amplitud de referents, ens ajuda a desenvolupar tot un ventall d'hàbits i d'actituds necessaris per a l'educació dels futurs ciutadans i ciutadanes. Cal recordar que a la ciutat hi ha una gran varietat de botigues i de llocs que podem visitar, que normalment la gent viu en pisos, que hi ha molt de trànsit i els xiquets no poden jugar al carrer, que els xiquets i xiquetes més menuts han d'anar acompanyats per alguna persona major, etc. Unes consideracions que cal aprofitar pedagògicament a l'aula.

Amb *Els animals de la ciutat* també podem relacionar activitats complementàries com, per exemple, buscar contes relacionats amb el món dels animals, cançons amb protagonisme animal, produccions textuals amb referència als animals: endevinalles, refranys, dites, redolins, etc.

Finalment, els valors de superació, confiança en un mateix, reflexió per a fer les coses, estima pels animals, respecte pel nostre patrimoni, la importància de sentir-se estimat i estimar, donen cohesió a una història entranyable i de record inesborrable per als xiquets i xiquetes que comencen a gaudir de la lectura.

## L'AUTOR

Vicente Muñoz Puelles (València, 1948), és llicenciat en Ciències Biològiques i es dedica des de molt jove a la producció literària, encara que no va començar a publicar fins el 1981. Autor molt consolidat i d'extensa obra, ha fet incursió a diferents gèneres, des de la narrativa infantil i juvenil, fins a la narrativa per a adults, passant pel teatre, l'assaig, la investigació històrica i l'adaptació d'obres importants. Tot això es demostra en els nombrosos premis i distincions que ha rebut.

És premi Nacional de Literatura Infantil i Juvenil amb *Óscar y el león de Correos* (1999), va guanyar el premi Ciutat d'Alacant amb *Sombras de manos* (2002), el premi Alfons el Magnànim de Literatura amb *Las desventuras de un escritor en provincias* (2002) i el premi Internacional de Literatura Infantil i Juvenil d'El Corte Inglés amb *El arca y yo* (2004).

Els seus llibres s'escampen per llibreries i prestatgeries d'escoles i biblioteques amb el suport d'un grapat d'editorials. A Edicions Bromera ha publicat obres de literatura infantil com ara *El somni del llibre* i *L'ombra de Laura*. També cal destacar l'adaptació de la immortal obra de Cervantes *Don Quixot de la Manxa*.

## LA IL·LUSTRADORA

Noemí Villamuza va nèixer a Palència. Era desembre i feia molt de fred i amb la promesa d'un gorret de llana i alguna cançoneta va eixir a veure el món. Des de molt xicoteta li agradava dibuixar i jugar. Va estudiar Belles Arts a Salamanca i, des de fa uns anys –des que resideix a Barcelona–, es dedica professionalment a la il·lustració. Per a ella il·lustrar no és el mateix que dibuixar: és una forma especial de contar coses utilitzant imatges.

Segons alguns estudiosos i crítics, els dibuixos de Noemí són sers bonics, que pareixen eixir d'un manual de botànica. Són silenciosos i plens de gràcia i de misteri. En aquest llibre, *Els animals de la ciutat*, a més, els dibuixos són en color i plens de vida, com el mateix protagonista de la història i també com els seus amics, els animals inanimats de la gran ciutat.

Noemí ha il·lustrat contes, cançoners, còmics i altres produccions. Cal esmentar les seues imatges en *Óscar y el león de Correos*, *Libro de nanas*, *Julia tiene una estrella* i, en Edicions Bromera, *El somni del llibre*.

## SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Unes propostes didàctiques han de ser un instrument flexible i suggeridor, una eina de motivació al servei de l'alumnat i del professorat. Per tant, no han de ser un nombre tancat d'exercicis que s'hagen d'aplicar tal com arriben a les nostres mans. Cal que, en la mesura que siguem capaços, les convertim en activitats plaents per a l'alumnat. En conseqüència, no han de tenir com a únic objectiu transmetre coneixements, sinó, al contrari, promoure l'enriquiment intel·lectual, ètic i estètic dels xiquets i de les xiquetes de les nostres escoles.

La creació de l'hàbit lector en els menuts dels primers cursos de l'Educació Primària no és fàcil, però en canvi sí que sol ser més profitosa i sol donar més bons resultats que en altres etapes educatives, segurament perquè els xiquets i les xiquetes d'aquestes edats estan més disposats a deixar-se captivar pels mons que la literatura possibilita de conèixer. Per això, encara que les propostes han estat elaborades pensant en el currículum escolar del primer cicle de Primària, seria convenient fer una tria entre els exercicis i els jocs proposats, sempre tenint en compte les necessitats, els gustos, les possibilitats i els interessos del nostre alumnat.

No obstant això, la majoria dels educadors i educadores som conscients que, encara que la lectura és una activitat recreativa i lúdica, també és instructiva. Per tant, forma part de la nostra tasca aconseguir que l'alumnat esdevinga lector. Però cal ser conscients que això només serà possible si l'introduïm en l'hàbit de la lectura d'una manera lúdica, sense oblidar que, quan llegim, també aprenem diferents continguts. Les diferents activitats, que a continuació es presenten de manera barrejada, podríem agrupar-les, sense comptar amb les activitats *d'abans de la lectura* –que intenten crear tot un ventall d'hipòtesis i de motivacions per a la lectura–, al voltant de cinc aspectes o grups temàtics:

- Repàs del relat*: intenten avaluar el grau de coneixement de la narració mitjançant activitats amb una intencionalitat de comprensió i/o comprovació.
- Jocs de llengua*: a mode d'estratègies per a l'adquisició de continguts propis de l'àrea de llenguatge.
- Integrar llengua i contingut*: aprenem diferents conceptes, procediments i actituds d'altres àrees, aprofitant les diferents temàtiques i continguts que es presenten en la lectura.
- Intenció extraescolar*: es tracta de possibilitats de treball en grup, i/o amb el suport de la família o de la comunitat educativa, que tenen una projecció fora de l'aula.
- La introducció de les TIC*: activitats amb la presència de les

noves tecnologies de la informació i la comunicació (ús de l'ordinador, xarxa Internet...).

Però, en qualsevol cas, ho constatem una vegada més, aquestes propostes són una petita guia de recursos que el professorat pot utilitzar segons el context en què treballa, però cal esmentar que sempre serà necessària una certa dosi d'imaginació, la qual, recordem, és bàsica per a formar lectors i lectores de futur.

## *SOLUCIÓ D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES PROPOSADES*

### FITXA DE LECTURA PER A DESPRÉS DE LLEGIR EL LLIBRE

2. L'àguila d'ales esteses - estació del Nord / Un cavall muntat per un guerrer - jardins del Parterre / Caiman llegendari - església del Patriarca / L'elefant daurat - botiga de trufes / Faisà de plata - joieria.
3. Des del terrat contemplava la ciutat i la torre metàl·lica de Correus. El cocodril vivia a l'aparador d'una botiga de bosses de mà. La vesprada de la Nit de Nadal li van comprar una panolla i va començar a rosegat-la.

### SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 5

Les dones vestides de negre que el besaven i pessigaven .. SÍ  
Els llibres amb dibuixos i fotografies d'animals ..... NO  
El capellà vestit de negre que parlava amb veu tremolosa .. SÍ  
Els homes grossos que feien olor de tabac ..... SÍ



SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 11

M	A	R	C	I	E	T	L
C	O	C	O	D	R	I	L
A	P	A	T	L	L	O	A
L	L	E	O	N	Y	U	V
Z	O	R	R	I	S	H	A
C	O	L	R	E	T	I	C
X	P	B	A	N	E	C	J

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 12

És el BOU

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 14

A la carnisseria va trobar un bou. - 1 / A la porta del palau cocodrils sense escates. - 4 / A la plaça Redona hi havien peixos, pardalets i tortugues. - 2 / Un cavall va reconèixer a l'església. - 3 / Els ànecs estaven a la font. - 5 / Va arribar a la plaça del lleó. - 6 / I per fi la botiga amb el seu cocodril. - 8 / Va reconèixer els lleons de Correus. - 7



# PROPOSTES DE TREBALL\*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

---

\* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

## A) ABANS DE LLEGIR EL LLIBRE

1. Mirant i llegint la coberta del conte, completa.

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR: .....

DIBUIXOS DE: .....

EDICIONS BROMERA.

COL·LECCIÓ: ..... NÚM.: .....

2. Fixa't en el dibuix de la coberta i contesta.

–Qui és el protagonista d'aquest conte?

.....

–Pareix content o trist? Per què deu ser?

.....

.....

–Li agraden els animals? Com ho saps?

.....

.....

3. Ara mira el llibre per darrere i busca per dins el mateix dibuix i contesta.

–En quina pàgina es troba el dibuix? .....

–És el mateix protagonista? Què li passa? Per què deu ser?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....



B) FITXA DE LECTURA  
PER A DESPRÉS DE LLEGIR EL LLIBRE

1. Contesta.

–Com li diuen al nostre protagonista? .....

–En quin carrer viu? .....

–Què li passa? Quin problema li succeeix?

.....

.....

–Com soluciona el seu problema?

.....

.....

2. Relaciona.

L'àguila d'ales esteses

Un cavall muntat per

un guerrer

Caiman llegendari

L'elefant daurat

Faisà de plata

joieria

estació del Nord

jardins del Parterre

església del Patriarca

botiga de trufes



3. Completa.

–Des del terrat contemplava ..... i la torre  
metà·lica de .....

–El ..... vivia a l'aparador d'una .....  
..... de bosses de mà.

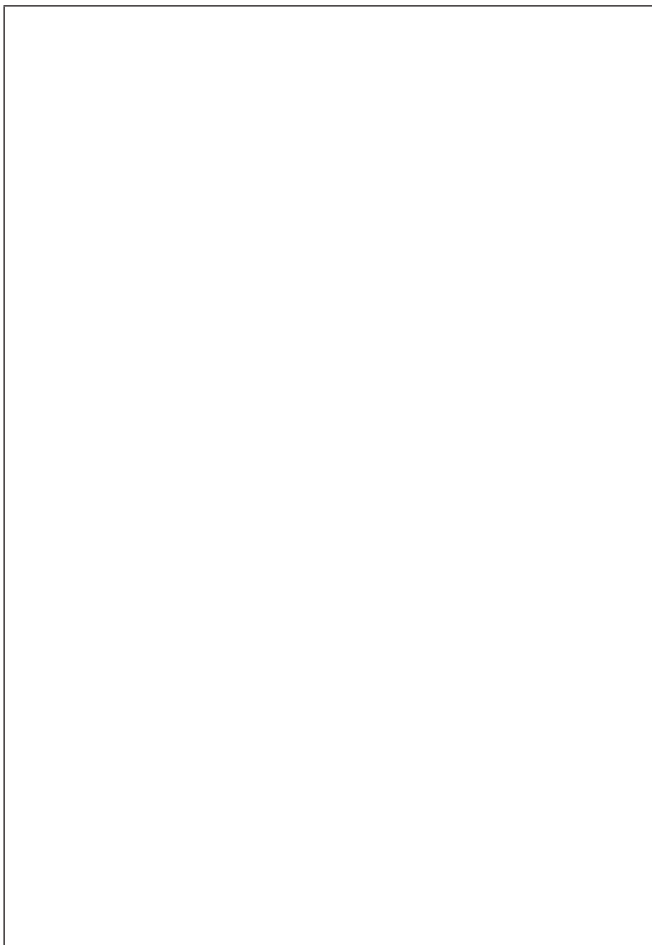
–La vesprada de la ..... de .....  
li van comprar una ..... i va començar a  
rosegar-la.

### C) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Inventa un altre títol per a la història de Ricard.

.....

2. Fes un dibuix per a la coberta que represente la part de la història que més t'haja agradat.



3. Completa aquesta graella dels teus 5 millors amics i amigues de la classe.

NOM	ANYS	CARRER ON VIU	TELÈFON



4. Llig el que diu el conte dels pares de Ricard.

Només els seus pares eren diferents. Sa mare portava vestits de colors i son pare no tenia bigot. Quan estaven contents, reien amb ganes i es movien com si ballaren.

Dibuixa i completa aquestes fitxes sobre els teus pares.

MARE	PARE
Nom:	Nom:
Li agrada:	Li agrada:

5. Quines coses li feien por al nostre protagonista? Posa SÍ o NO.

Les dones vestides de negre que el besaven i pessigaven.	
Els llibres amb dibuixos i fotografies d'animals.	
El capellà vestit de negre que parlava amb veu tremolosa.	
Els homes grossos que feien olor de tabac.	

6. I a tu quines coses et fan por?

.....  
.....  
.....  
.....

7. Observa i explica aquesta il·lustració del conte.



.....  
.....  
.....  
.....

8. Contesta.

- Qui et cuida quan estàs malalt? .....
  - Has tingut febra alguna vegada? .....
  - Quan? .....
  - Com et va curar? .....
- .....



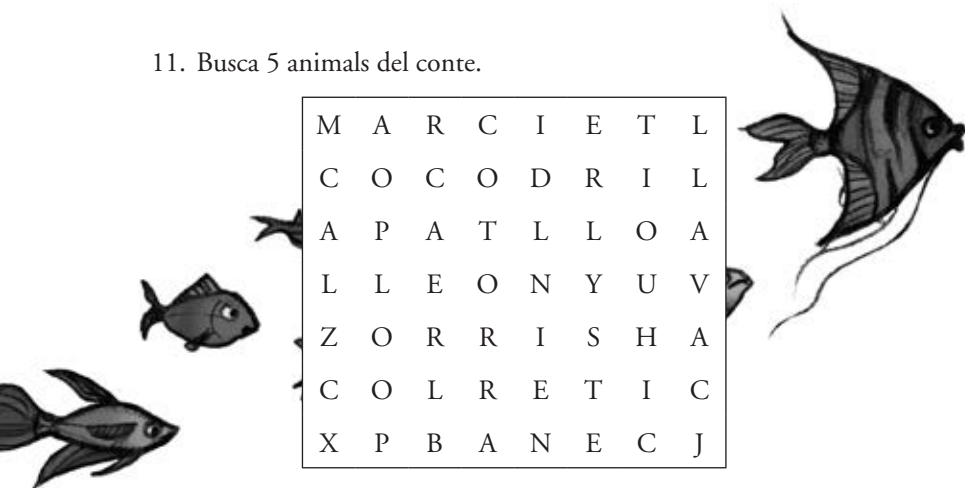
9. Quins són els animals que més t'agraden?

.....  
.....

10. Feu una classificació.

ANIMALS SALVATGES	ANIMALS DOMÈSTICS
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

11. Busca 5 animals del conte.



M	A	R	C	I	E	T	L
C	O	C	O	D	R	I	L
A	P	A	T	L	L	O	A
L	L	E	O	N	Y	U	V
Z	O	R	R	I	S	H	A
C	O	L	R	E	T	I	C
X	P	B	A	N	E	C	J

12. Endevina, endevinalla. De quin animal es tracta?

Quatre que el porten  
dos que el defensen,  
dos que li fan llum  
i una que li venta el cul.

13. Ajuda Ricard a tirar les cartes que han d'anar a les ciutats següents.

Castelló / París / Barcelona / Madrid / Londres /  
Sevilla / Roma / Nova York / Alacant

ESPANYA	ESTRANGER
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....



14. Ara ajuda'l a tornar a casa. Completa amb les paraules que falten i numera les frases per a ordenar-les.

A la carnisseria va trobar un .....	1
A la porta del palau, cocodrils sense .....	
A la plaça Redona hi havia .....	
Un cavall va reconèixer .....	
Els ..... estaven a la font.	
Va arribar a la plaça del .....	
I per fi la botiga amb el seu .....	
Va reconèixer els lleons de .....	



15. Ara juguem amb les monedes.

- Arreplega diferents monedes de grandària i valor distint.
- Posa un paper blanc damunt d'alguna d'elles.
- Amb un llapis de punta blaneta repassa la seua silueta.
- Procura ratllar tota la silueta.
- Al final hauràs calcat el perfil de la moneda.





Propostes didàctiques referides al llibre  
*Els animals de la ciutat* (ISBN: 978-84-9824-150-1)

© Edicions Bromera, S.L.  
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira  
[www.bromera.com](http://www.bromera.com)

© Diego Gómez, 2007  
Dibuixos de Noemí Villamuza, 2006